

วิชาการเล่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

✨รายชื่อสมาชิก✨

1.นางสาวธัญญาวดี	สีหมากสุก	รหัส 571761321160
2.นางพิชญ์สินี	วงษ์พิมพ์	รหัส 571761321162
3.นางสาวอังคณา	อาจคงหาญ	รหัส 571761321163
4.นางสาวสมพิศ	จันทวงษ์	รหัส 571761321179
5.นางนารี	ไบม่วง	รหัส 571761321182
6.นางอรุณยุพา	มีเดช	รหัส 571761321183

ความหมายของการเล่นของเด็กปฐมวัย

◆ **ซซซัย โโกมาร์ทัต** (2532:149-162) ได้ให้ความหมายของการเล่นเกม และกีฬา ในแง่สังคมวิทยาไว้ว่า การเล่น คือ กิจกรรมใดๆ ที่ทำด้วยความสมัครใจ มีความเป็นอิสระมีลักษณะเฉพาะตัว เป็นไปตามธรรมชาติ มีลักษณะแยกออกจากบทบาทประจำวันไม่เคร่งครัดจริงจัง และไม่มีผลตอบแทน

◆ ความหมายของการเล่น
การจัดกิจกรรมการเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมาก เพราะการเล่นเป็นประสบการณ์ที่มีการเตรียมเด็ก ให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ก่อนที่จะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา
คำว่า “การเล่น” ได้มีผู้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันมากมาย เช่น ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 กล่าวว่า การเล่น หมายถึง ทำเพื่อสนุก หรือผ่อนคลาย (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2525)

สุชา – สุรางค์ จันท์เอม (2529 : 121) กล่าวไว้ดังนี้

- ✦ การเล่นเป็นการระบายพลังงานที่เหลือให้เป็นไปตามธรรมชาติ
- ✦ การเล่นเป็นการหาความสนุกเพลิดเพลิน เพื่อเป็นการพักผ่อน โดยเด็กไม่รู้สึกล
- ✦ เหน็ดเหนื่อยเท่ากับการทำงานถึงแม้จะต้องออกแรงมาก ๆ เหมือนกัน

การเล่นเป็นการเลียนแบบบรรพบุรุษ เพราะเด็กเคยเห็นการกระทำของบุคคลที่เด็ก ใกล้ชิดการเล่นเป็นการชดเชยสิ่งที่ขาด โดยเด็กจะแสดงออกมาโดยการเล่น

◆ **ปวีณา ประชากุล**(2547: 19)กล่าวว่าการเล่นหมายถึงกิจกรรมหรือการกระทำใดๆ ของเด็กที่เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน โดยที่เกิดจากความสมัครใจ ทำด้วยความรู้สึกมีอิสระไม่มี การบังคับใดๆ และผลที่ได้รับจากการเล่นยังเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทุกๆด้านของเด็ก

ความหมายของการเล่นของเด็กปฐมวัย

◆ **เฮอร์ลอค** (Hurlock, 1956 : 321) กล่าวว่า การเล่นเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน โดยไม่คำนึงถึงผลที่เกิดขึ้น และมักเป็นกิจกรรมที่บุคคลกระทำโดยไม่ถูกบังคับ

◆ **แมค** (Mack, 1975) การเล่นเป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เล่นสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม การเล่นของเด็กเปรียบได้กับการทำงานของผู้ใหญ่ ต่างกันตรงที่การเล่นของเด็กไม่มุ่งหวังสิ่งใดสิ่งหนึ่งเมื่อสิ้นสุดการเล่น นอกจากเป็นความพึงพอใจตามธรรมชาติ

◆ **เปียเจต์** (Piaget, 1962) ได้กล่าวว่าการเล่นเป็นกิจกรรมในการพักผ่อน เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ที่ไม่ได้มุ่งเน้นการแข่งขันเพียงอย่างเดียว แต่ควรคำนึงถึงว่าเมื่อเด็กเล่นแล้วได้ประโยชน์ รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา ให้อภัย และเสียสละ ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์ ได้ทำงานร่วมกันเพื่อการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

สรุปความหมายของการเล่นของเด็กปฐมวัย

จากความหมายของการเล่นที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การเล่น หมายถึง การจัดประสบการณ์และกิจกรรมทุกชนิดที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม และความเป็นธรรมชาติของตัวเด็กในการ ค้นพบเหตุผลและความคิด จะทำให้เด็กเกิดความสุขสนานช่วยสร้างเสริมกระบวนการพัฒนาการ ด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้าน ให้เด็กได้อย่างเหมาะสม โดยผ่านประสบการณ์ตรงที่เป็นรูปธรรมด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 การเล่นเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ และเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กเกิดการรับรู้ที่ดี ตลอด ทั้งให้เด็กได้เรียนรู้ ตัวเอง และบุคคลอื่น โดยไม่รู้ตัว และนอกจากนี้ การเล่นยังมีผลต่อพัฒนาการทาง สมอง และระบบประสาทอีกด้วยการเล่นมีความสำคัญอย่างมากในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน สามารถสังเกตพฤติกรรมการเข้าเรียนของผู้เรียน การเล่นมีความสำคัญ ต่อพัฒนาการทางด้านร่างกายอารมณ์ สังคมและสติปัญญาเด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดความคิดจินตนาการสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การเล่น ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก

ความสำคัญของการเล่นของเด็กปฐมวัย

- ◆ เยาวพา เดชะคุปต์ (2542 : 20) ก็กล่าวว่า การเล่นเป็นกิจกรรมที่เป็นหัวใจและมี ความสำคัญเพราะเป็นการสนองความต้องการทางจิตใจ คือเกิดความสุขสนาน ขณะที่ เด็กเล่นจะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันด้วย เด็กจะเรียนรู้ได้ดี โดยผ่านประสบการณ์ตรงที่เป็น รูปธรรม โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 และมีโอกาสพัฒนาทักษะต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กันด้วย
- ◆ สวลัย มหากันธา (2532 : 1) กล่าวว่า การเล่นเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเด็ก ประสบการณ์ จากการเล่นของเด็ก จะนำไปสู่การรู้จักรับผิดชอบตนเอง การอยู่ร่วมกันในสังคมของการมีชีวิต อย่างผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า
- ◆ ดนู จีระเดชากุล (2541 : 25) กล่าวว่า การเล่นเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกมา ปรากฏให้เห็น โดยชัดเจน ไม่ว่าจะการแสดงออกนั้นจะเป็นการแสดงออกด้านร่างกาย เช่น กิริยา ท่าทางต่าง ๆ ตลอดจนความคิดจากการสนทนาพูดจากัน

ความสำคัญของการเล่นของเด็กปฐมวัย

◆ เซริษา ใจแผ้ว (2532 : 37) กล่าวว่า การเล่นคือ การทำงานของเด็ก การเล่นสามารถทำให้เด็กได้รับความเพลิดเพลิน และเกิดความพึงพอใจ สิ่งเหล่านี้มีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับเด็ก

◆ หรรษา นิลวิเชียร (2534 : 87) ได้กล่าวว่า การเล่นเป็นกิจกรรมส่วนใหญ่ในชีวิตของเด็ก การเล่นช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อม และช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

◆ ประโมทย์ เขี่ยมสวัสดิ์ (2539 : 33) กล่าวว่า การเล่นเป็นประสบการณ์ที่เป็นหัวใจและมีความสำคัญยิ่ง ธรรมชาติของเด็กจะชอบการเล่น การเล่นนอกจากจะสนองความต้องการทางจิตใจคือเพื่อความสนุกสนานแล้วยังเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเด็ก ขณะที่เด็กเล่นจะเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาความคิดไปพร้อมกันด้วย

สรุปความสำคัญของการเล่นของเด็กปฐมวัย

จากความสำคัญของการเล่นที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การเล่นเป็นประสบการณ์ที่เป็นหัวใจและมีความสำคัญยิ่ง ธรรมชาติของเด็กจะชอบการเล่น การเล่นนอกจากจะสนองความต้องการทางจิตใจคือเพื่อความสนุกสนานแล้วยังเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเด็ก ขณะที่เด็กเล่นจะเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาความคิดไปพร้อมกัน ด้วยการเล่นช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อม และช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

2. การเล่นกับการพัฒนาสมองของเด็กปฐมวัย

สรุปได้ว่า ช่วงระยะเวลาที่สำคัญที่สุดสำหรับการเรียนรู้ของมนุษย์คือ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง อายุ 7 ปี สมองจะมีการพัฒนาในส่วนของ Synapses เป็นการที่เซลล์ประสาทยื่นแขนงประสาท ออกมาแต่กัน เกิดการสื่อสารรับส่งข้อมูลกัน Pruning เป็นการทำลายแขนงประสาทและการสื่อสาร ข้อมูลบางส่วนที่มากเกินไป การสร้างเยื่อไขมัน (Myelin) หุ้มเส้นใยประสาททำให้สัญญาณประสาท เร็วขึ้นมาก และช่วงปฐมวัยเป็นช่วงเวลาสำคัญของการสร้าง Synapses จำนวนมากในสมอง

การเล่นมีส่วนสำคัญอย่างมากในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของ สมอง โดยการเล่นจะกระตุ้นให้มีการเพิ่มขึ้นของการส่งสัญญาณประสาทและเพิ่มการประสานงานระหว่าง เซลล์สมอง โดยเฉพาะเซลล์สมองของเด็กวัย 3 ขวบปีแรกที่เติบโตมาในสิ่งแวดล้อมมีชีวิตชีวา มีการเล่นและมีการกระตุ้นอย่างสร้างสรรค์ จะมีการเพิ่มการส่งสัญญาณประสาทหรือคลื่นไฟฟ้าในสมอง และการเชื่อมต่อระหว่างเซลล์ประสาท การเพิ่มในส่วนนี้ ส่งผลสำคัญต่อการพัฒนาการของสมอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของความเฉลียวฉลาด ทั้งนี้การเล่นสามารถ ช่วยพัฒนา หรือสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์การเล่นเป็นพัฒนาการด้านสติปัญญา การเรียนรู้เสริมสร้างความ ฉลาด การสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ ทักษะการเรียนรู้ เสริมสร้างความฉลาด การคิดวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การคิดคำนวณ การคิดสร้างสรรค์ ฝึกการใช้ภาษาในการสื่อสาร และ การจำให้เกิดขึ้น ในเด็กได้ การเล่นที่เหมาะสมและถูกต้องตามวัยและพัฒนาการของเด็กจะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงคุณภาพของเด็ก เอื้อให้มีผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคตด้วย

แนวคิดและทฤษฎีของนักการศึกษาเกี่ยวกับการเล่น ของเด็กปฐมวัย

ทฤษฎีพลังงานเหลือใช้

ทฤษฎีพลังงานเหลือใช้

พัฒนาขึ้นโดย

คาร์ล ครูส

ทฤษฎีนี้เชื่อว่าธรรมชาติและมนุษย์จะเป็นผู้มีความกระตือรือร้นและสะสมพลังงานไว้ในตัวมนุษย์จะใช้พลังงานไปประกอบกิจกรรมเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการอันได้แก่ การเล่นประกอบการทำงานนั่นคือ มนุษย์จะต้องใช้พลังงานในการทำงานก่อน แล้วจึงนำพลังงานที่เหลือมาใช้ในการเล่น

การประยุกต์ใช้ในกิจกรรม

- ⚡ การเล่นเกมกลางแจ้ง เช่น เครื่องเล่นสนาม ปีนป่ายตาข่าย เล่นเกมวิงซิกแซ็ก
- ⚡ การละเล่นพื้นบ้านเช่น มอญซ่อนผ้า

แนวคิด

สิ่งมีชีวิตสร้างพลังงานตลอดเวลา โดยพลังงานส่วนใหญ่จะถูกนำมาใช้ในการทำงานและมีพลังงานพอที่จะถูกนำมาใช้ในการเล่น